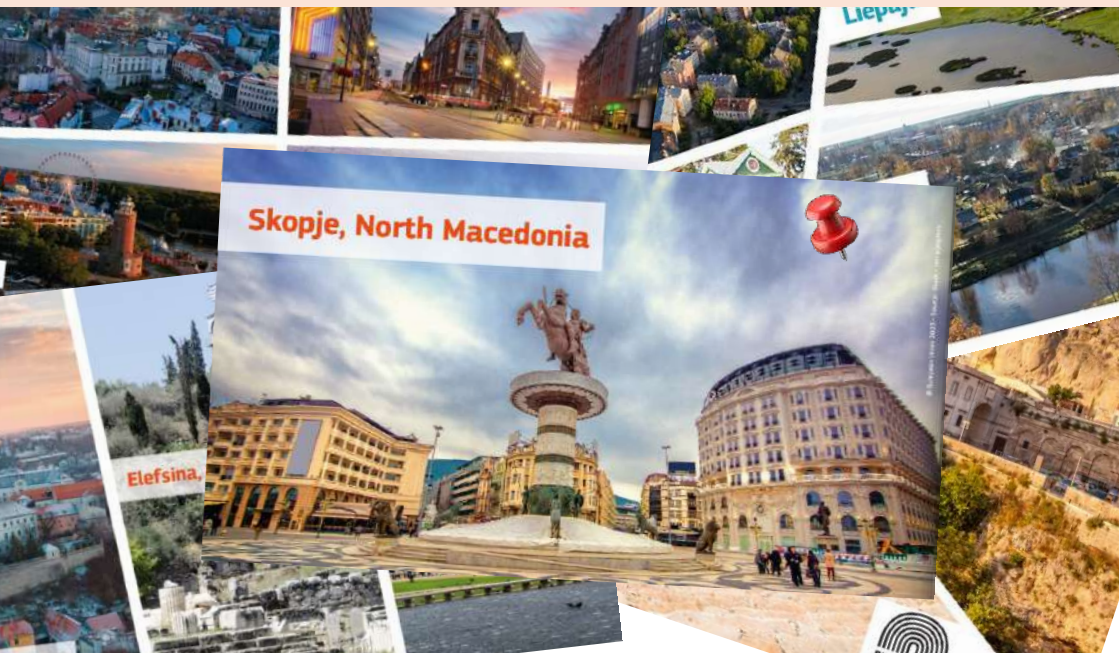

КУЛТУРЕН ТУРИЗАМ:

Аспекти на Европските престолнини на културата

ЕМИЛИЈА ТОДОРОВИЌ, ОЛИВЕР ФИЛИПОСКИ,
ДЕЈАН МЕТОДИЈЕСКИ

Културен туризам:

Аспекти на Европските
престолнини на
културата

ТУРИСТИКА
СКОПЈЕ
2024

Автори:

Емилија Тодоровиќ, СУГС „Лазар Танев“, Скопје
Оливер Филипоски, Факултет за туризам и бизнис
логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Дејан Методијески, Факултет за туризам и бизнис
логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

Издавач: Здружение на граѓани за истражување и
креирање политики во туризмот, угостителството и
одржливиот развој **ТУРИСТИКА** Скопје

Уредник: Никола Цуцулески

Рецензенти: Јулијана Саздова, Нако Ташков

Лектор: Толе Белчев

Дизајн: Туристика Скопје

Печати: Печатница Дуле 99, Скопје

Тираж: 100

CIP - Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека
"Св. Климент Охридски", Скопје

338.48-53:7/8

ТОДОРОВИЌ, Емилија

Културен туризам:: аспекти на Европските престолнини на културата
/Емилија Тодоровиќ, Оливер Филипоски, Дејан Методијески. - Скопје:
Здружение на граѓани за истражување и креирање политики во туризмот,
угостителството и одржливиот развој ТУРИСТИКА, 2024 (Скопје : Печатница
Дуле 99). - 187 стр. ; 21 см

Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр. 180-186

ISBN 978-608-4872-22-1

1. Филипоски, Оливер [автор] 2. Методијески, Дејан [автор]

а) Културен туризам

COBISS.MK-ID 64819717

СОДРЖИНА

ВОВЕД	5
I. ОСОБЕНОСТИ НА КУЛТУРЕН ТУРИЗАМ	7
1. Туризам и култура	7
2. Дефинирање и развој на културниот туризам.....	13
3. Елементи и специфичности на културниот туризам	20
4. Учесници во културни туристички движења	23
5. Видови културен туризам	26
II. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВОЈ НА КУЛТУРЕН ТУРИЗАМ.....	45
1. Трендови во туризмот и показатели на туристичките движења	45
1.1. Перспективи за развој на културен туризам.....	57
2. Влијание на културниот туризам во развој на дестинацијата	59
3. Трансформација и модификација на културното наследство за потребите на туризмот.....	63
4. Туристичка валоризација и промоција на културното наследство	71
5. Принципи на заштита и одржлив развој на културното наследство	78
6. Планирање, развој и имплементација на стратегија за развој на културниот туризам	85
6.1. Процес на планирање и развој на стратегија	87
6.2. Имплементација на стратегија за развој на културниот туризам.....	90

III. АСПЕКТИ НА ЕВРОПСКИТЕ ПРЕСТОЛНИНИ НА КУЛТУРАТА	95
1. Историјат на програмата „Европска престолнина на културата“	95
2. Цели и мотивација	104
3. Поднесување номинации.....	107
4. Програма.....	110
5. Финансирање и организација на настанот	115
5.1. Управувачки структури	117
5.2. Структура на одборите.....	118
5.3. Вклученост на државата	121
6. Промоција и медиуми	124
7. Перспективи од Европската престолнина на културата (ЕСОС)	128
7.1. Европски перспективи	128
7.2. Економски перспективи.....	132
7.3. Социјални перспективи	135
7.4. Перспективи на посетители.....	139
8. Долгорочни ефекти од Европската престолнина на културата.....	143
9. Клучни точки за успех според искуствата на Европските престолнини на културата.....	149
10. Препораки од пост евалуации на европските престолнини на културата 2007-2019.....	155
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	180

ВОВЕД

Книгата „ Културен туризам: Аспекти на Европските престолнини на културата “ е инспирирана од изборот на градот Скопје за Европска престолнина на културата за 2028 година. Наменета за сите кои работат во секторот култура, секторот туризам и угостителството, за академската јавност, студентите, истражувачите, учениците, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор. Книгата е изготвена со цел да им помогне на сите субјекти кои директно или индиректно ќе бидат поврзани со програмата на Европска престолнина на културата и да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на современите трендови и тенденции во културниот туризам. Материјалот во книгата е поделен во три основни поглавја.

Првиот дел е посветен на особеностите на културниот туризам, а опфатен е материјал кој се однесува на поврзаноста на туризмот и културата, дефинирање и развој на културниот туризам, неговите основни елементи и специфичности, учесници во културните туристички движења и видовите културен туризам.

Во вториот дел се обработува содржини поврзани со трендови во туризмот, перспективи за развој на културниот туризам, влијание на културниот туризам за развој на дестинацијата, трансформација и модификација на културното наследство за потребите на туризмот, туристичка валоризација и промоција на културното наследство, принципи на заштита и одржлив развој на културното наследство, како и планирање, развој и

имплементација на стратегија за развој на културниот туризам.

Во третиот дел од книгата опфатени се различните аспекти на Европските престолнини на културата (European Capital of Culture - ЕСОС), преку содржини поврзани со историјат на програмата „Европска престолнина на културата“, цели и мотивација, поднесување номинации, програма на ЕСОС, финансирање и организација на настанот, промоција и медиуми, перспективи од програмата на ЕСОС, долгорочни ефекти од ЕСОС, клучни точки на успех според искуствата на Европските престолнини на културата и Компендиум на препораки од екс-пост евалуации на европските престолнини на културата 2007-2019.

Имајќи предвид дека ова е прво издание на книгата, можеби сме пропуштиле некои важни елементи поврзани со темата. За сите забелешки, мислења и коментари, авторите ќе Ви бидат благодарни и ќе ги земат предвид при издавање на второто дополнето и проширено издание. Исто така, искажуваме благодарност и до сите наши колеги и соработници кои дадоа придонес во обезбедување на неопходните материјали за комплетирање на книгата, како и на рецензентите за укажаните искрени и конструктивни сугестии.

Од авторите

